

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

«طرح یک فوریتی اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور» که در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۶/۹/۲۸ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده بود، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی نزد شورای نگهبان ارسال شد، لکن شورای نگهبان در چهار بند ایراداتی را نسبت به مصوبه مزبور وارد کرد. از این رو کمیسیون محترم به منظور رفع این ایرادات، اصلاحاتی را در مصوبه سابق مجلس اعمال کرده است که در این گزارش به بررسی این اصلاحات از حیث رفع ایرادات مزبور خواهیم پرداخت.

مخصوص سخن علنی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۲۵

بررسی مصوبه کمیسیون

کمیسیون تخصصی مربوطه در گزارش خود به منظور رفع ایرادات شورای نگهبان و همچنین تذکر این شورا، اجزای «۲»، «۶»، «۷» و «۸» بند «د» مصوبه پیشین مجلس را حذف و صرفاً جزء «۴» بند مزبور را اصلاح نموده است. با این توضیح که حذف اجزای «۲»، «۶» و «۷» به جهت مغایرت احکام آنها با اصول پنجاه و هفتم، یکصد و دهم، پنجاه و دوم و هفتاد و پنجم قانون اساسی به دلیل تعیین موارد برداشت از صندوق توسعه ملی و مصارف آن در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ با اذن مقام رهبری (مدظله العالی)، اعطای صلاحیت اصلاح بودجه شرکت مادر تخصصی برق و شرکت های استانی توزیع نیرو و برق به وزارت نیرو و تقلیل درآمد عمومی بدون پیش بینی طریق تأمین آن بوده است. همچنین حذف جزء «۸» می تواند در راستای رفع تذکر شورای نگهبان نسبت به این جزء قلمداد شود، هر چند تذکر مزبور صرفاً ناظر به اصلاح عبارتی بوده است.

شماره چاپ:

۸۶۳

تاریخ چاپ:

۱۳۹۷/۱/۱۵

معاونت پژوهش های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات حقوقی

اما در خصوص اصلاح صورت گرفته در خصوص جزء «۴» بند «د» مصوبه مجلس، توضیح آنکه ایراد شورای نگهبان نسبت به این جزء مشتمل بر دو قسمت است، مطابق بخش نخست ایراد شورا، با توجه به اینکه جزء مزبور، منجر به افزایش سقف بودجه به میزان هفت هزار میلیارد ریال می شود و چنین افزایشی به منزله «متمم بودجه» است و از سوی دیگر بر اساس نظر تفسیری شورای نگهبان در خصوص اصل پنجاه و دوم قانون اساسی، تصویب «متمم بودجه» از طریق طرح قانونی امکان پذیر نیست و باید از طریق لایحه دولت صورت گیرد، جزء مزبور مغایر اصل پنجاه و دوم قانون اساسی تلقی شده است.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۶۳۲-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۷/۱/۱۸

همچنین به موجب بخش دوم ایراد شورای نگهبان نسبت به این جزء، برداشت از منابع صندوق توسعه ملی با عنایت به بند «۳-۱۰» سیاست های کلی برنامه ششم، مبنی بر استقلال منابع صندوق از مصارف بودجه ای، بدون اذن مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، مغایر اصول پنجاه و هفتم و یکصد و دهم قانون اساسی شناخته شده است.

حال کمیسیون محترم به منظور رفع این ایرادات، اولاً منابع قابل برداشت از صندوق را به صورت مستقل تعیین تکلیف نموده و به عبارتی از تصریح به اضافه شدن این مبلغ در سقف بودجه در متن مصوبه خودداری کرده است و ثانیاً حکم تکلیفی مذکور در این جزء، را به جواز برداشت از منابع مورد نظر از صندوق توسعه ملی تغییر داده است.

اما در خصوص اصلاحات صورت گرفته نکات ذیل حائز اهمیت می باشد:

اول اینکه عدم تصریح به افزایش سقف بودجه نمی تواند رافع ایراد شورای نگهبان باشد، زیرا به تبع جواز برداشت از منابع صندوق توسعه ملی، تغییر در سقف بودجه به جهت اینکه منابع مزبور در صورت تصویب بخشی از بودجه سالیانه قلمداد می شود، اتفاق خواهد افتاد.

دوم اینکه جواز مزبور در اصلاحیه نیز، رافع مغایرت استفاده از منابع صندوق در قوانین بودجه سنواتی با سیاست های کلی برنامه ششم نخواهد بود. چراکه بند «۳-۱۰» سیاست های کلی برنامه ششم مبنی بر «استقلال مصارف صندوق توسعه ملی از تکالیف بودجه ای و قوانین عادی» به منزله عدم استفاده از این منابع در قوانین مذکور به صورت مطلق است و نه جواز یا تکلیف دولت در استفاده از این منابع.

لذا علی رغم اصلاحات صورت گرفته به نظر کماکان ایرادات شورای نگهبان نسبت به این جزء باقی می باشد.

نتیجه گیری

با عنایت به توضیحات مطرح شده اگرچه حذف اجزای «۲»، «۶»، «۷» و «۸» بند «د» مصوبه مجلس رافع ایرادات شورای نگهبان در بندهای «۱»، «۲» و «۴» و همچنین تذکر شورای نگهبان است، لکن اصلاح صورت گرفته در جزء «۴» رافع ایرادات شورای نگهبان نسبت به این جزء نخواهد بود.

